

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 5CdoGp/1/2019
Identifikačné číslo spisu: 1517214493
Dátum vydania rozhodnutia: 15.07.2021
Meno a priezvisko: JUDr. Jana Bajánková
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2021:1517214493.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobcu T. T. I., bytom P.R. XXXX/XXX, K. - Z., zastúpeného Advokátskou kanceláriou Ivan Syrový, s. r. o., so sídlom Kadnárova 83, Bratislava, proti žalovanému Zoznam, s. r. o., so sídlom Viedenská cesta 3-7, Bratislava, IČO: 36 029 076, zastúpenému advokátom JUDr. Rudolfom Adamčíkom, so sídlom Liptovská 2/A, P.O.BOX 67, Bratislava, o ochranu osobnosti a o náhradu nemajetkovej ujmy, vedenom na Okresnom súde Bratislava V pod sp. zn. 14C/30/2017, o dovolaní generálneho prokurátora Slovenskej republiky proti uzneseniu Krajského súdu v Bratislave z 31. mája 2019 sp. zn. 6Co/120/2019, takto

rozhodol:

Dovolanie generálneho prokurátora z a m i e t a.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Bratislava V rozsudkom pre zmeškanie z 20. novembra 2018 č. k. 14C/30/2017-159 uložil žalovanému povinnosť do 3 dní od právoplatnosti rozsudku zverejniť ospravedlnenie žalobcovi na stránke www.topky.sk tohto znenia: „Spoločnosť Zoznam, s. r. o. ako vydavateľ on-line magazínu Topky.sk sa ospravedľuje T. T. I. za neoprávnený zásah do jeho práva na ochranu osobnosti, súkromia, občianskej cti a mena, tým, že o ňom uviedol nepravdu v článku zo dňa 17.7.2014 „M. poslanec I. ako hochštapler: Postavil dom, nezaplatil! Nech má neotravujú, tvrdí!“ Poslanec Národnej rady Slovenskej republiky si riadne a včas splnil svoje povinnosti zo zmluvy o dielo, vrátane platby za materiál, ktoré mu vznikli ako objednávateľovi zo zmluvy. Voči dodávateľovi stavebného materiálu, spoločnosti A. Z. Y, A. P. U., mu žiadne povinnosti nevznikli.“ Súd prvej inštancie ďalej vo výroku napadnutého rozsudku uviedol, že ospravedlnenie je žalovaný povinný uverejniť tým istým typom a veľkosťou písma ako bol napísaný napadnutý článok, vrátane nadpisu „Ospravedlnenie“ s rovnakým typom a veľkosťou písma ako bol nadpis uvedeného článku. Súd prvej inštancie ďalej uložil žalovanému povinnosť zaplatiť žalobcovi náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch v sume 30.000 eur do troch dní od právoplatnosti rozsudku a žalobcovi priznal voči žalovanému nárok na náhradu trov konania vo výške 100 %. V odôvodnení uviedol, že vzhľadom na to, že žalovaný sa nedostavil na pojednávanie vo veci dňa 20.11.2018, hoci bol naň riadne a včas predvolaný a v predvolaní na pojednávanie bol žalovaný poučený o následku nedostavenia sa vrátane možnosti vydania rozsudku pre zmeškanie (§ 274 písm. a/ C. s. p.) a neospravedlnil svoju neprítomnosť včas a vážnymi okolnosťami (písm. b/ cit. ust.) a žalobca žiadal, aby

súd podľa § 274 C. s. p. rozhodol rozsudkom pre zmeškanie, ktorým žalobe vyhovie, súd musel obligatórne vyhovieť žalobcovi a rozhodnúť rozsudkom pre zmeškanie žalovaného, pretože boli splnené zákonné predpoklady pre vydanie rozsudku pre zmeškanie pre procesnú pasivitu na strane žalovaného a žalobe v celom rozsahu vyhovel.

2. Krajský súd v Bratislave uznesením z 31. mája 2019, sp. zn. 6Co/120/2019 rozsudok súdu prvej inštancie zrušil a vec vrátil okresnému súdu na ďalšie konanie z dôvodu, že podľa neho neboli splnené podmienky na vydanie takého rozhodnutia a odvolanie je preto prípustné (§ 356 písm. b/ C. s. p.). Podľa jeho názoru nedostavenie sa právneho zástupcu žalovaného na jediné (prvé) pojednávanie stanovené súdom prvej inštancie síce možno považovať za jeho procesnú nečinnosť, ale táto procesná nečinnosť nemá taký závažný charakter, že by bolo nevyhnutné sankcionovať ju rozsudkom pre zmeškanie. Inštitút rozsudku pre zmeškanie treba aplikovať veľmi citlivo, po riadnom zvážení všetkých okolností, pričom súd musí mať na zreteli predovšetkým postup v zmysle zásady rovnosti zbraní a musí dbať na to, aby nedošlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. Vzhľadom na všetky tieto skutočnosti bol odvolací súd toho názoru, že vydanie predmetného rozsudku pre zmeškanie žalovaného nie je možné akceptovať, pretože tento postup nebol adekvátny celkovému pôsobeniu právneho zástupcu žalovaného v konaní.

3. Proti uzneseniu krajského súdu podal na podnet žalobcu dovolanie generálny prokurátor Slovenskej republiky. Navrhol napadnuté uznesenie zrušiť a vec vrátiť Krajskému súdu v Bratislave na ďalšie konanie. Bol toho názoru, že napadnutým uznesením bolo porušené právo žalobcu na spravodlivý súdny proces, keď potreba jeho zrušenia prevyšuje nad záujmom zachovania jeho nezmeniteľnosti a nad princípom právnej istoty. K vydaniu zrušujúceho rozhodnutia z dôvodov uvedených v odôvodnení rozhodnutia nemal odvolací súd zákonné zmocnenie. Ustanovenie § 356 písm. b/ C. s. p. taxatívne vymedzuje prípustnosť odvolania proti rozsudku pre zmeškanie, a to z dôvodu nesplnenia podmienok na jeho vydanie. Odvolací súd uvedený a uplatnený odvolací dôvod nevzhliadol. Nemožno sa stotožniť s právnym záverom odvolacieho súdu, že je na úvahe súdu, či za splnenia podmienok uvedených v ustanovení § 274 C. s. p. vydá kontumačný rozsudok. Odvolací súd sa odklonil od konštantnej rozhodovacej praxe všeobecných súdov, čím porušil základné právo strany sporu na spravodlivé konanie tzv. prekvapivým rozhodnutím. Aj právna teória zastáva uvedený názor, že ak sú splnené podmienky pre vydanie rozsudku pre zmeškanie žalovaného z dôvodu, že sa nedostavil na pojednávanie, musí súd takýto rozsudok vydať.

4.1. Žalobca sa vo vyjadrení k dovolaniu generálneho prokurátora s ním plne stotožnil. Doplnil, že napadnuté rozhodnutie nie je dostatočne odôvodnené, je svojvoľné a neudržateľné.

4.2. Žalovaný sa k mimoriadnemu dovolaniu nevyjadril.

5. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej aj „najvyšší súd“ alebo „dovolací súd“) ako súd dovolací (§ 35 CSP) po zistení, že dovolanie podal oprávnený subjekt v zákonom stanovenej lehote (§ 461 CSP), bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 464 CSP v spojení s § 443 CSP) dospel k záveru, že dovolanie je nedôvodné, pretože napadnuté uznesenie krajského súdu je vecne správne a dovolanie generálneho prokurátora treba zamietnuť.

6. Dovolateľ v dovolaní namietal, že v danom prípade neboli splnené podmienky na zrušenie rozsudku pre zmeškanie podľa § 356 písm. b/ C. s. p., pretože mu chýbalo zákonné zmocnenie a takéto rozhodnutie a dôvod, ktorým svoje rozhodnutie krajský súd odôvodnil, Civilný sporový poriadok nepozná.

7. Podľa § 274 C. s. p. na pojednávaní rozhodne súd o žalobe podľa § 137 písm. a/ na návrh žalobcu rozsudkom pre zmeškanie, ktorým žalobe vyhovie, ak

a) sa žalovaný nedostavil na pojednávanie vo veci, hoci bol naň riadne a včas predvolaný a v predvolaní na pojednávanie bol žalovaný poučený o následku nedostavenia sa vrátane možnosti vydania rozsudku pre zmeškanie a

b) žalovaný neospravedlnil svoju neprítomnosť včas a vážnymi okolnosťami.

8. Podľa § 356 písm. b/ C. s. p. odvolanie nie je prípustné proti rozsudku pre zmeškanie okrem prípadov odvolania podaného z dôvodu, že neboli splnené podmienky na vydanie takého rozhodnutia.

9. V predmetnej veci odvolací súd vytkol súdu prvej inštancie, ktorý rozhodol pre zmeškanie, že k použitiu tohto inštitútu mal pristúpiť s väčšou citlivosťou po zvážení všetkých okolností. Nepovažoval tak podmienky na vydanie rozsudku pre zmeškanie zo strany okresného súdu za dostatočne splnené, resp. túto procesnú sankciu považoval za neadekvátnu s ohľadom na celkové pôsobenie žalovaného v konaní.

10. Podľa generálneho prokurátora týmto odôvodnením mimo rámca jazykového výkladu ustanovenia § 356 písm. b/ C. s. p. a s tým súvisiaceho ustanovenia § 274 C. s. p. zasiahol odvolací súd do práva žalobcu na spravodlivý proces.

11. Najvyšší súd je v zmysle čl. 2 a čl. 4 C. s. p. povinný pri svojom rozhodovaní prihliadať na rozhodovaciu prax najvyšších súdnych autorít. Medzi takéto autority bezpochyby patrí aj Ústavný súd Slovenskej republiky. Ten v uznesení zo 4. júla 2019 sp. zn. I. ÚS 233/2019 okrem iného uviedol, že „formalistický výklad ustanovenia § 274 CSP, a to, že súd vždy za kumulatívneho splnenia v tomto ustanovení zakotvených zákonných podmienok rozsudkom pre zmeškanie „žalobe vyhovie“, skutočne nie je žiaduci, najmä, ak súdne konanie trvá dlhšiu dobu, vo veci sa uskutočnilo viac pojednávaní, na ktoré sa žalovaný riadne dostavil, nebol v konaní nečinný a súd na návrh obidvoch strán vykonal rozsiahle dokazovanie. Podľa názoru ústavného súdu treba návrh na vydanie rozsudku pre zmeškanie a splnenie ďalších zákonných podmienok podľa § 274 CSP posudzovať vždy aj podľa okolností prejednávanej veci. Napriek kogentnosti ustanovenia § 274 CSP by pri čisto gramatickom výklade a lipnutím na formálnych znakoch vydanie rozsudku pre zmeškanie mohlo znamenať porušenie práva na spravodlivý proces, v neposlednom rade v tom, že pri takomto formalistickom postupe by bolo odopreté strane sporu možnosť podať riadny opravný prostriedok (odvolanie vo veci samej).“

12. V súdnej veci odvolací súd veľmi podobne poukazoval na prílišný formalizmus pri vydávaní rozsudku pre zmeškanie bez toho, aby šlo o takpovediac chronicky pasívneho účastníka konania. Dovolací súd nevidí zásadný dôvod, prečo by sa rovnaká argumentácia použitá ústavným súdom nemohla vzťahovať aj na predmetné dovolanie generálneho prokurátora a napadnuté rozhodnutie ústavného súdu. Dôvody, pre ktoré odvolací súd považoval vydanie rozsudku pre zmeškanie za neadekvátne vo svetle citovaného rozhodnutia ústavného súdu, ako dôvod na zrušenie kontumačného rozsudku podľa názoru dovolacieho súdu, obstoja. Je možno súhlasiť s odvolacím súdom, že aj v tomto prípade bolo namieste zvážiť použitie inštitútu rozsudku pre zmeškanie citlivejšie. Okolnosti prejednávanej veci s prihliadnutím na faktické ukončenie celého konania rozsudkom pre zmeškanie, predmetom ktorého sú ústavou chránené základné práva a slobody na oboch stranách sporu (právo na súkromie, právo na zachovanie ľudskej dôstojnosti, osobnej cti a mena na strane žalobcu verzus sloboda prejavu na strane žalovaného) bez riadneho prejednávania žaloby, čo i len na súde prvej inštancie, bez možnosti podať riadny opravný prostriedok v plnom rozsahu, ako sankcie za „len“ jednu neúčast' na pojednávaní, sa vo svetle citovaného uznesenia ústavného súdu, skutočne javí ako nenáležité. Jazykový výklad zodpovedajúcich ustanovení C. s. p., ktorého sa domáha aj generálny prokurátor, by mohol byť posudzovaný ako príliš formálny a narážajúci sa limity ústavnosti.

13. Ako je uvedené vyššie, aj dovolací súd musí prihliadať na rozhodnutia najvyšších súdnych autorít, prikláňa sa k názoru zaujatému v citovanom uznesení ústavného súdu a jeho použiteľnosti aj v predmetnej veci. Napadnuté rozhodnutie vo svetle citovanej judikatúry nezasahuje do práva na spravodlivý proces žalobcu v takom rozsahu, že by bolo nevyhnutné ho zrušiť. Samotná povaha zrušujúceho rozhodnutia, ktoré vo svojich dôsledkoch znamená povinnosť súdu prvej inštancie pokračovať v konaní, pričom zo strany dovolacieho súdu mu bolo uložené prihliadať aj na iné stránky prejednávanej veci, do značnej miery pojmovovo vylučuje porušenie práva na spravodlivý proces. V pokračujúcom konaní bude mať žalobca možnosť uplatňovať všetky svoje procesné práva, a to aj s prípadným využitím riadnych alebo aj mimoriadnych opravných prostriedkov. Konanie bude normálne

pokračovať, pričom obe strany budú mať príležitosť byť v konaní činné a svojou procesnou aktivitou dosiahnuť priaznivý výsledok sporu.

14. Vzhľadom na uvedené dovolací súd dovolanie generálneho prokurátora ako nedôvodné zamietol (§ 464 CSP v spojení s § 448 a § 451 ods. 1 CSP).

15. Toto rozhodnutie bolo prijaté senátom najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok